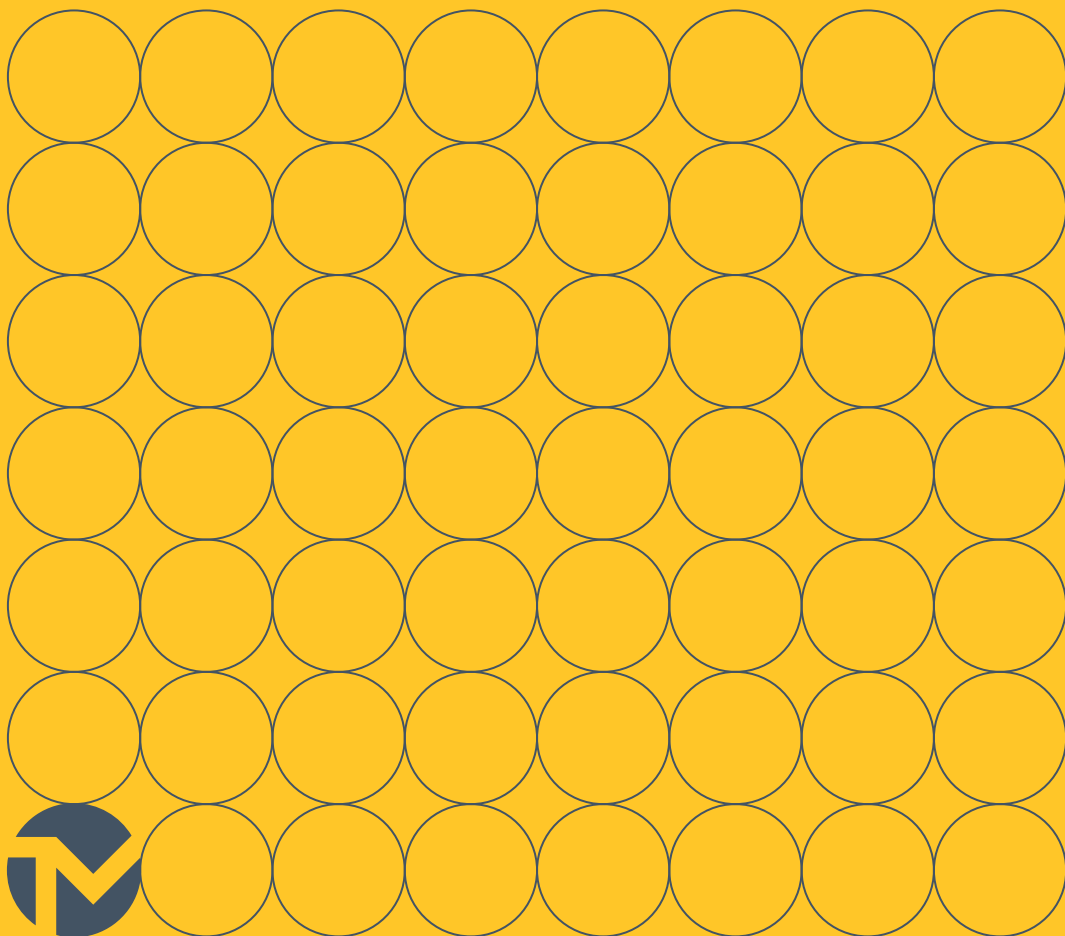

ADAM MARIAŃSKI • MONIKA BŁOŃSKA • ANITA PARDEJ

Fundacja rodzinna – podstawowy instrument budowy firmy na pokolenia – prawdziwe historie

Skuteczny proces budowy firmy wielopokoleniowej jest bardzo złożony. Wymaga odpowiedniego przygotowania i konsekwentnej realizacji. A także wiedzy.

Niniejsze historie są autentyczne, a na ich przykładzie analizujemy nową **ustawę o polskich fundacjach rodzinnych**. Autor publikacji prof. Adam Mariański oraz radca prawny Monika Błońska ukazują, jak rozwiązania prawne wpływają na życie prywatne i biznes.

Spis treści

1	Historia Marka. Zagraniczne fundacje prawa prywatnego	3
2	Historia Andrzeja. Polska fundacja rodzinna	4
3	Historia Iwony. Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą	5
4	Historia Grzegorza i Magdaleny. Dysponowanie majątkiem fundacji	7
5	Historia Mateusza. Możliwość ograniczenia i wyłączenia prawa do zachowku	8
6	Historia Małgorzaty. Możliwość wyboru uprawnionych beneficjentów	9
7	Korzystne opodatkowanie polskiej fundacji rodzinnej i beneficjentów	10
8	Fundacja rodzinna – dla kogo?	13
9	Fundacja rodzinna – na co uważać?	14

1

Historia Marka Zagraniczne fundacje prawa prywatnego

Marek znaczną część zysków swojego przedsiębiorstwa przeznaczal na tworzenie kolekcji realizmu magicznego. Zgromadził kilka tysięcy obrazów, rzeźb i innych form artystycznych. W prywatnym muzeum organizował coroczne wernisaże. Ta aktywność stała się bardziej rozpoznawalna niż jego działalność biznesowa.

Przygotowując firmę oraz rodzinę do transferu pokoleniowego, zastanawiał się, jak zabezpieczyć kolekcję przed jej rozdrobnieniem w kolejnych pokoleniach. Najlepszym rozwiązaniem okazało się powołanie fundacji prywatnej. Głównym celem fundacji było i jest upamiętnianie założyciela kolekcji. Istotnym punktem jest więc zabezpieczenie majątku przed jego utratą, rozproszeniem czy pomniejszeniem jego wartości bądź znaczenia. Dzieła wchodzące w skład kolekcji nie mogą, co do zasady, w sposób trwały być transferowane z Polski, mimo że fundacja ma siedzibę w Liechtensteinie.

Polskie prawo spadkowe przestało być wspierające dla procesów sukcesyjnych. Co gorsza, w wielu wypadkach stanowi poważne ograniczenie. Brak dostosowania polskiego prawa cywilnego oraz podatkowego do procesów transferów pokoleniowych wymusza poszukiwanie innych rozwiązań. Z tego też powodu polscy przedsiębiorcy sięgali po sposoby dające większe możliwości dysponowania majątkiem na wypadek śmierci, w tym także jego zabezpieczenia dla przyszłych pokoleń, takie jak fundacje prywatne i trusty. Czym one są?

Fundacje prywatne i trusty stanowią zagraniczne instytucje mogące z powodzeniem być wykorzystywane przez osoby podlegające polskiemu prawu spadkowemu do uelastycznienia dysponowania majątkiem nie tylko na wypadek śmierci, ale jeszcze za życia.

Dotychczas jedyną możliwością było założenie fundacji prywatnej za granicą. Na szczęście nowe przepisy powołujące tę instytucję w polskim prawie pozwolą na założenie polskiej fundacji rodzinnej.

2

Historia Andrzeja Polska fundacja rodzinna

Andrzej jest właścicielem dużej firmy budowlanej. Ma dwóch synów, jednak żaden z nich nie jest zainteresowany prowadzeniem firmy. Andrzej chciałby, aby firma przetrwała, natomiast synowie chcieliby, aby ojciec firmę sprzedał i podzielił majątek. Zatem interesy nestora i następców są rozbieżne. Właśnie dla takich przypadków powstała fundacja rodzinna.

Fundacja **jest osobą prawną niezależną od fundatora i beneficjentów** utworzoną w celu gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów.

Polska fundacja rodzinna ma dwa główne cele:

- 1) **gromadzenia mienia, zarządzania nim** w interesie beneficjentów,
- 2) **spełniania świadczeń** na rzecz beneficjentów.

Majątek założycielski fundacji to **100 000 zł**. Fundator wnosi mienie na pokrycie funduszu założycielskiego. Mienie to środki pieniężne, rzeczy ruchome i nieruchomości, udziały (akcje), ogół praw i obowiązków (o.p.i.o.) i inne prawa. Wartość tych rzeczy i praw określa się według wartości rynkowej. Nie jest to zatem wysoki próg.

Andrzej oprócz tego, że ma firmę, jest również właścicielem wysokowartościowych papierów wartościowych w postaci akcji dużych spółek giełdowych. Jako fundator planuje wnieść do polskiej fundacji rodzinnej

akcje. Beneficjentami fundacji rodzinnej ma zostać dwóch jego synów. W sytuacji gdyby jeden z nich zaciągnął wiele zobowiązań, np. pożyczki na hazard, a jednocześnie był właścicielem akcji – wierzyciele mogliby zająć udziały i sprzedać w drodze przymusowej. Grozi nam zatem paraliż firmy. Ze względu na to, że akcje zostaną wniesione do fundacji, nie będzie można prowadzić z nich egzekucji na wypadek powstania długów po stronie beneficjenta fundacji. Nie jest nawet możliwe zajęcie ekspektatywy świadczeń beneficjenta z fundacji. Tym samym akcje będą bezpieczne.

Posiadanie osobowości prawnej powoduje, że fundacja będzie niezależna od fundatora i beneficjentów. Jednak fundacja ma jedną zasadniczą różnicę w stosunku do spółek prawa handlowego: jest bezudziałowa. Nie ma bowiem w fundacji wspólników czy też posiadaczy akcji lub innych instrumentów. Fundator lub beneficjent nie posiada prawa majątkowego, z którego można prowadzić egzekucję z tytułu jego zobowiązań. Beneficjent nie może też zbyć tych praw.

3

Historia Iwony Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą

Iwona posiada nieruchomości mieszkaniowe i usługowe pod wynajem. Przepisy Polskiego Ładu uniemożliwiły amortyzowanie nieruchomości. Iwona nie ma dzieci i w przyszłości planuje sprzedaż swojego biznesu. Rozważa wniesienie nieruchomości do fundacji i prowadzenie biznesu w ramach fundacji.

Według **pierwotnego projektu ustawy** fundacja nie mogła prowadzić działalności gospodarczej. Na szczęście, zgodnie z ostatecznym brzmieniem ustawy fundacja rodzinna może wykonywać działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) zbywania mienia, o ile mienie to nie zostało nabyte wyłącznie **w celu dalszego zbycia**;

Fundacja rodzinna nie może zatem prowadzić działalności handlowej. Przykładowo nie może zajmować się obrotem samochodami lub działalnością deweloperską. Jednak w ramach podstawowego celu takiej osoby prawnej, zarządzania majątkiem rodzinnym, może nabywać i zbywać składniki majątku rodzinnego. Jeżeli zatem fundacja posiada kolekcję nieruchomości, to jest zupełnie naturalne, że nieruchomości mogą być nabywane i zbywane. Nieruchomości jednak nie mogą być nabywane wyłącznie z celu dalszego zbycia. Jednak nabycie ich w celu wynajmu, a sprzedaż po jakimś okresie czasu nie będzie mogło być kwalifikowane jako nabycie jedynie w celu ich zbycia.

- 2) **najmu, dzierżawy lub udostępniania mienia** do korzystania na innej podstawie (np. leasingu);
Fundacja może nabywać nieruchomości w celu komercyjnej działalności ich odpłatnego udostępniania.
- 3) **przystępowania do spółek handlowych, funduszy inwestycyjnych, spółdzielni oraz podmiotów o podobnym charakterze**, mających swoją siedzibę w kraju lub za granicą, a także **uczestnictwa** w tych spółkach, funduszach, spółdzielniach oraz podmiotach;
- 4) **nabywania i zbywania papierów wartościowych, instrumentów pochodnych i praw** o podobnym charakterze;
- 5) **udzielania pożyczek**:
 - spółkom kapitałowym, w których fundacja rodzinna posiada udziały lub akcje,
 - spółkom osobowym, w których fundacja rodzinna uczestniczy jako wspólnik,
 - beneficjentom;

Ustawa ogranicza zakres podmiotów, którym można udzielać pożyczek. Jednak fundacja będzie mogła spełniać funkcje podmiotu holdingowego, zasilając swoje spółki nie tylko kapitałem wnoszonym jako wkłady, ale także w postaci kapitału zwrotnego.

- 6) obrotu zagranicznymi środkami płatniczymi należącymi do fundacji rodzinnej w celu dokonywania płatności związanych z działalnością fundacji rodzinnej;
- 7) **produkcji przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych**, z wyjątkiem przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opo-

datkowanych podatkiem akcyzowym, o ile ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu;

Działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 7 fundacja rodzinna może wykonywać wyłącznie w związku z prowadzonym gospodarstwem rolnym.

8) **gospodarki leśnej.**

Fundacja może zatem prowadzić działalność gospodarczą w ograniczonym zakresie, ale także działalność rolną i leśną. Jest to tyle istotne, że, prowadząc działalność gospodarczą w tym zakresie, zwolniona jest od podatku dochodowego od osób prawnych.

4

Historia Grzegorza i Magdaleny Dysponowanie majątkiem fundacji

Małżonkowie Grzegorz i Magdalena prowadzą kilka biznesów, dysponują sporym majątkiem oraz posiadają znaczne środki finansowe zgromadzone w Polsce i za granicą. Mają 4 dzieci, z czego troje nieletnich, i dodatkowo Grzegorz ma z pierwszego związku dwoje dzieci, z którymi nie utrzymuje kontaktu. Dzieci obojga na razie nie są zaangażowane w prowadzenie firmy, jednak Grzegorz i Magdalena chcą zabezpieczyć przyszłość dzieci i biznesu. Właścicielom zależy, aby dzieci nie dostały pieniędzy, bowiem uważają, iż pieniądze powinny pracować, a nie być rozdane bądź przejęte przez osoby spoza rodziny. Grzegorz i Magdalena chcieliby sami zdecydować o przyszłości swojej firmy i majątku.

Przez świadczenie rozumie się składniki majątkowe, w tym środki pieniężne, rzeczy lub prawa, przeniesione na beneficjenta albo oddane beneficjentowi do korzystania przez fundację rodzinną albo fundację rodzinną w organizacji, zgodnie ze statutem i listą beneficjentów.

Tym samym to w statucie określiliśmy rodzaje świadczeń, a mogą nimi być:

- świadczenia medyczne,
- pokrywanie kosztów kształcenia,
- zapomogi,
- udostępnianie rzeczy, np. domy wakacyjne, jachty itp.
- wypłata świadczeń pieniężnych.

Należy podkreślić, że **beneficjent nie ma roszczenia o wypłatę świadczenia**. Jeżeli spełnia przesłanki statutowe, to staje się beneficjentem, a zarząd umieszcza go na liście beneficjentów. Jednak to statut, a potem odpowiednia decyzja organu fundacji przesądzi o wypłacie określonego

rodzaju świadczenia dla beneficjenta lub beneficjentów.

Należy jednak pamiętać, że spełnienie świadczenia na rzecz beneficjenta fundacji rodzinnej **nie może zagrażać wypłacalności fundacji rodzinnej wobec jej wierzycieli** niebędących beneficjentami fundacji rodzinnej i każdorazowo jest uzależnione od bieżącej sytuacji finansowej fundacji rodzinnej. W przypadku wstrzymania spełnienia świadczenia bieg terminu jego spełnienia ulega zawieszeniu do czasu poprawy sytuacji finansowej fundacji rodzinnej.

Fundator może zastrzec, że przedmioty przypadające małoletniemu beneficjentowi z tytułu świadczeń spełnionych przez fundację rodzinną nie będą objęte zarządem sprawowanym przez rodziców. W przypadku gdy fundator nie wyznaczył zarządcy, zarząd sprawuje kurator ustanowiony przez sąd opiekuńczy.

5

Historia Mateusza Możliwość ograniczenia i wyłączenia prawa do zachowku

Mateusz formalnie pozostaje w związku małżeńskim, jednak jego żona przebywa od 10 lat za granicą i nie chce się porozumieć co do rozwodu. Z tego związku ma on 12-letniego syna, z którym nie utrzymuje kontaktu, bowiem matka dziecka to utrudnia. Mateusz pozostaje w nieformalnym związku z Joanną, z którą ma dwoje dzieci. Chciałby wyłączyć możliwość spadkobrania przez formalną żonę oraz ograniczyć spadkobranie przez pierwszego syna. Fundacja rodzinna jest jedynym instrumentem, która pozwoli zrealizować wolę spadkobierców i fundatorów.

W obecnym stanie prawnym zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należy się $\frac{1}{2}$, a jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – $\frac{2}{3}$ wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym. Mowa jest tutaj o tzw. prawie do zachowku w sytuacji, w której np. zamiast dziedziczenia ustawowego doszło do dziedziczenia testamentowego.

Kwestia prawa do zachowku była w sposób szczególnie poddana analizie na potrzeby stworzenia ustawy o fundacji rodzinnej. **Ustawodawca w przyjętej ustawie o fundacji rodzinnej zdecydował się jednak na ograniczone rozwiązanie.** W szczególności ma ono znaczenie w odniesieniu do pierwszego spadkobrania po ustanowieniu fundacji. Jednak daje ono

pewne możliwości, zwłaszcza w przypadku wczesnego planowania i założenia fundacji rodzinnej.

Innymi słowy zachówek będzie i tak należny, a za spadkobiercę otrzymującego majątek, który jest zobowiązany do wypłaty zachowku, uważa się fundację.

Jednak należy pamiętać o szczególnej regulacji, zgodnie z którą przy obliczaniu zachowku nie dolicza się do spadku funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej **wniesionego przed więcej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od otwarcia spadku, chyba że fundacja rodzinna jest spadkobiercą.** Ponadto przy obliczaniu zachowku nie dolicza się do spadku mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej otrzymanego przez osoby niebędące spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku przed więcej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od otwarcia spadku.

6

Historia Małgorzaty Możliwość wyboru uprawnionych beneficjentów

Małgorzata zamierza wnieść do fundacji akcje rodzinnej spółki akcyjnej oraz praktycznie cały majątek trwały. W statucie planuje określić warunki dla beneficjentów, m.in. wiek i ukończenie studiów. Małgorzata ma czworo dzieci i 50 lat. Jeżeli przykładowo jedno z dzieci nie spełni warunku, nie zostanie beneficjentem. Jeżeli jednocześnie upłynie 10 lat od wniesienia majątku fundacji, to dziecko, które nie spełni warunków, nie będzie miało prawa dochodzenia od fundacji prawa do zachowku z uwagi na fakt, że upłynie 10 lat od wniesienia funduszu założycielskiego.

Oznacza to, że po 10 latach od wniesienia funduszu założycielskiego do fundacji roszczenie z tytułu zachowku przestanie obejmować mienie wniesione do fundacji. Nie tylko wygasa prawa do zachowku, ale fundator zyskuje całkowitą swobo-

dę kształtowania kręgu uprawnionych beneficjentów oraz rodzaju świadczeń z fundacji. Podobne zasady dotyczą kolejnych pokoleń. Jest to zatem istotny sposób realizacji celu fundacji, czyli zabezpieczenia majątku na pokolenia.

7

Korzystne opodatkowanie polskiej fundacji rodzinnej i beneficjentów

PRZYKŁAD 1

Fundacja rodzinna jest właścicielem udziałów w spółce z o.o. Otrzymała wypłatę dywidendy, która jest zwolniona z podatku dochodowego od osób prawnych. Udzieliła pożyczki swojej spółce córce. Otrzymane odsetki zwolnione są od podatku dochodowego. Za te środki pieniężne nabyła akcje na giełdzie, a następnie je sprzedała. Dochód z tego tytułu jest zwolniony od podatku.

Dopiero gdy nastąpi wypłata na rzecz beneficjentów, powstanie obowiązek podatkowy.

PRZYKŁAD 2

Fundacja nabyła nieruchomości mieszkalne i je wynajmuje. Dochód z wynajmu jest zwolniony z podatku dochodowego od osób prawnych. Następnie część nieruchomości sprzedała. Dochód z tego tytułu zwolniony jest od podatku dochodowego. Za te środki pieniężne nabyła inne nieruchomości, które również wynajmuje. Dochód z tego tytułu jest zwolniony od podatku.

Dopiero gdy nastąpi wypłata na rzecz beneficjentów, powstanie obowiązek podatkowy.

PRZYKŁAD 3

Fundacja rodzinna sprzedała udziały w firmie rodzinnej. Dochód z tego tytułu zwolniony jest z podatku dochodowego od osób prawnych (gdy udziały sprzedaje osoba fizyczna jako wspólnik spółki, PIT wyniesie 19% + 4% danina solidarnościowa). Następnie fundacja reinwestowała te środki – nabyła: akcje, udziały, nieruchomości i później je zbyła.

Dopiero gdy nastąpi wypłata na rzecz beneficjentów, powstanie obowiązek podatkowy.

Wkłady do fundacji rodzinnej są neutralne w podatkach dochodowych, zarówno dla fundacji, jak i fundatora wnoszącego mienie w celu pokrycia funduszu założycielskiego. Musimy jednak sprawdzić, czy przypadkiem nie wystąpi podatek od towarów i usług. Nabywanie mienia jest bowiem traktowane jako odpłatna dostawa towarów na gruncie tego podatku.

Jak wskazywaliśmy, działalność fundacji w zakresie dozwolonej działalności gospodarczej jest zwolniona.

Wypłata świadczeń beneficjentom podlega opodatkowaniu 15% podatkiem dochodowym od osób prawnych, bez względu na to, do której grupy zalicza się beneficjent.

Zastosowano tu ciekawą konstrukcję, która uzasadnia wykorzystanie mechanizmu podatku od osób prawnych. Uzasadnienie dla CIT znajdujemy w fakcie, że fundacja rodzinna jest podatnikiem, a nie płatnikiem. Nie badamy zatem, jaką rezydencję ma beneficjent. Gdyby stosować ogólne zasady opodatkowania wypłat do osób fizycznych, to musielibyśmy stosować umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania i ustalać wysokość podatku u źródła.

Jednak, co do zasady, wypłata świadczenia dla beneficjenta skutkuje także opodatkowaniem w podatku dochodowym od osób prawnych. Jest ona zaliczana do przychodów z innego źródła i podlega opodatkowaniu podatkiem w wysokości 15% osiągniętego przychodu.

W przypadku wypłaty świadczenia dla beneficjenta niezaliczanego do kręgu osób najbliższych mamy do czynienia z podwójnym opodatkowaniem. Poza zapłaconym przez fundację 15% podatkiem dochodowym od osób prawnych, beneficjent uiszcza 15% podatek dochodowy od osób prawnych (przykład poniżej).

PRZYKŁAD 4

Spółka z o.o. prowadzi działalność gospodarczą opodatkowaną według stawki 19% CIT. Wypłaciła dywidendę do fundacji, dochód z tego tytułu jest zwolniony z opodatkowania.

Fundacja wypłaca dywidendę osobie zaliczanej do najbliższej rodziny oraz innej osobie. W obydwu wypadkach pobiera 15% podatek dochodowy od osób prawnych. Osoba najbliższa jest zwolniona z PIT, a inna osoba uiszcza dodatkowo 15% PIT.

Nie mamy przy tym obciążenia daniną solidarnościową oraz składkami zdrowotnymi i ubezpieczeniowymi.

Należy pamiętać, że te **zasady znajdują również zastosowanie, gdy fundatorzy nie są ze sobą spokrewnieni**. W takiej sytuacji trzeba liczyć proporcję wniesionego majątku, aby określić zasady opodatkowania do poszczególnych grup beneficjentów. Jest to zatem skomplikowany proces, a dodatkowo może skutkować podwójnym opodatkowaniem wypłaty z fundacji na

rzecz beneficjentów z różnych rodzin. Dlatego bardziej pożądane jest zakładanie fundacji przez jedną rodzinę.

Ustawodawca określił także, **jak należy liczyć dochód z tytułu nieodpłatnego korzystania z rzeczy przez beneficjentów**. Jeżeli przedmiotem świadczenia lub mieniem nie są pieniądze lub wartości pieniężne oraz takie świadczenie lub mienie

przysługują podatnikowi za okres dłuższy niż miesiąc, przy obliczaniu zryczałtowanego podatku za poszczególne miesiące przyjmuje się ich wartość przypadającą na jeden miesiąc. Dotyczyć to będzie tak-

że składników nabytych przez fundację wyłącznie w celu wykorzystywania przez beneficjentów (np. jachty, domy wakacyjne itp.) (przykład poniżej).

PRZYKŁAD 5

Spółka z o.o. osiągnięty dochód opodatkowała 19% CIT. Wypłata dywidendy do fundacji rodzinnej jest zwolniona z podatku dochodowego od osób prawnych.

Fundacja kupiła jacht. Jeżeli wynajmuje go komercyjnie, ten dochód jest także zwolniony z opodatkowania. Gdy z tego składnika korzysta beneficjent zaliczany do grupy 0 (najbliższa rodzina), to fundacja zapłaci 15% CIT od wartości świadczenia na jego rzecz. W takiej sytuacji ustalamy wartość rynkową, np. 2000 euro za tydzień czarteru.

Fundacja rodzinna – dla kogo?

Przedstawione rozwiązania należy ocenić bardzo pozytywnie przede wszystkim z perspektywy zabezpieczenia zachowania integralności firm rodzinnych tworzonych w Polsce w trakcie ostatniego trzydziestolecia. Ma to istotne znaczenie z perspektywy zapewnienia możliwości kontynuacji prowadzenia działalności gospodarczej.

Fundacja nie jest samoistnym rozwiązaniem problemów rodzinnych.

Fundacja rodzinna jest natomiast świetnym narzędziem do przeprowadzenia transferu pokoleniowego. Umożliwia rozwiązanie wielu problemów związanych z konserwatywnym prawem spadkowym.

Fundacja rodzinna jest korzystnym rozwiązaniem dla majątków prywatnych i biznesów, dla osób, które chcą same zdecydować o przyszłości majątku i rodziny.

Punktem wyjścia jest zaplanowanie całego procesu transferów pokoleniowych.

Transfer pokoleniowy przedsiębiorstwa rodzinnego oznacza:

- wczesne rozpoczęcie planowania przyszłości dzieci i rodziny, w szczególności planowania podatkowego;
- dopilnowanie, aby jak najmniej ewentualnych negatywnych zdarzeń pozostawić przypadkowi;
- zapewnienie odpowiednich zasad, zachęt i bodźców, aby utrzymać rodzinę razem, a biznes w rozwoju;
- absolutną potrzebę profesjonalnego doradztwa rodzinnego, prawnego i podatkowego.

9

Fundacja rodzinna – na co uważać?

Fundacja rodzinna to nie kolejny produkt, który można kupić na półce, a takich „ofert” mamy już sporo na polskim rynku. W uproszczeniu prawidłowy proces powinien wyglądać następująco:

1. Wybierz doświadczonego doradcę rodzinnego, który przeprowadzi cały proces przygotowania Konstytucji rodzinnej.
2. Przedyskutuj z doradcą swoją wizję przedsiębiorstwa wielopokoleniowego, który w oparciu o wnioski z rozmów przygotowuje harmonogram procesu.
3. Przeprowadź otwartą dyskusję w rodzinie, najlepiej na podstawie kwestionariusza przygotowanego przez doradcę.
4. Wyniki pierwszej dyskusji spisz i pozwól doradcy przygotować pierwszy projekt konstytucji.
5. Następnie przedyskutuj ważne sprawy firmowe z kluczowymi współpracownikami, w tym zasady transferów pokoleniowych i ładu korporacyjnego.
6. Zorganizuj uroczyste spotkanie wszystkich uprawnionych członków rodziny, ale także kluczowych współpracowników, na którym podpiszecie Konstytucję rodzinną.
7. Wdróż narzędzia zaplanowane w konstytucji (np. fundacja rodzinna, przekształcenie spółek).
8. Regularnie, najlepiej raz w roku, omawiajcie w rodzinie postanowienia konstytucji i dokonujcie jej aktualizacji.

Nie planuj sukcesji majątku rozumianej jako proste przekazanie władzy i majątku. Zaplanuj proces, który pozwoli zbudować Twoją firmę na pokolenia.

ZRÓB TO Z MARIANŃSKI GROUP.

PROF. DR HAB. ADAM MARIAŃSKI – doradca podatkowy, adwokat. Doradca firm rodzinnych, profesor UŁa. Partner zarządzający w Mariański Group.

Najlepszy w Polsce doradca podatkowy w dziedzinie podatku dochodowego według 13. i 14. edycji rankingu „Rzeczpospolitej”. Jeden z 10 najlepszych doradców klientów prywatnych w Polsce według rankingu „Chambers and Partners”.

Dyrektor Centrum Myśli Podatkowej UŁa. Przewodniczący Komisji Podatkowej Business Centre Club. Ekspert Business Centre Club ds. sukcesji biznesu i restrukturyzacji. Główny ekspert Senatu RP ds. ustawy o fundacjach rodzinnych. Współtwórca ostatecznej wersji ustawy.

Powszechnie rozpoznawany ekspert w dziedzinie restrukturyzacji, sukcesji biznesu oraz planowania rodzinnego. Doświadczony doradca polskich firm rodzinnych. Opracowuje dla przedsiębiorców rodzinnych i wdraża plany sukcesji, konstytucje rodzinne oraz wyspecjalizowane instrumenty planowania spadkowego (trusty czy fundacje).

MONIKA BŁOŃSKA – partner Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa.

Doradca w zakresie planowania podatkowego i wyboru najkorzystniejszej formy prawnej prowadzonej działalności.

ANITA PARDEJ – radca prawny, Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa.

Doradca firm rodzinnych w zakresie znalezienia dobrego sposobu na przeprowadzenie zmiany pokoleniowej w kontekście sukcesji i reorganizacji majątku.

Mariański Group
Kancelaria Prawno-Podatkowa Sp.K.

BIURA: Warszawa, Łódź, Częstochowa

Tel. 422 077 676

kancelaria@marianskigroup.pl

marianskigroup.pl